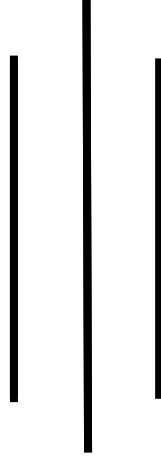

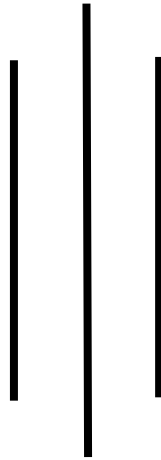
“कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, व्यवसाय र रोजगार !

मुन्त म्मरीमाई बिका को आधार !!”

म्मरीमाई गाउँपालिकाको गाउँ भामा प्रस्तुत

नीति तथा कार्यक्रम
(आ.व. २०७५/०७६)

म्मरीमाई गाउँपालिका
फरेना, रुपन्देही

(१० आषाढ २०७५)

गाउ भाका अध्यक्ष ज्यू, माननीय प्रतिनिधि भा दस्य प्रमोद यादव ज्यू, प्रदेश भा दस्य अष्टभुजा पाठक ज्यू, प्रदेश भा दस्य नीता ठठेर ज्यू वडा अध्यक्ष एवम कार्यपालिका दस्य लगायत भाका दस्य ज्यूहरु,

नेपालको विधान २०७२ ले स्थागत गरेको घीय शा न प्रणाली अन्तर्गत जनमतको आधारमा स्थापित गाउपालिकाको गाउ भामा आ.व. २०७५/०७६ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउदा म गौरवान्वीत भएको छु । य अव रमा लोकतन्त्रको स्थापना तथा आमूल परिवर्तनका निम्ति नेपाली जनताले पटक पटक गर्दै आएका जनआन्दोलन , मधेश आन्दोलन लगायत वै प्रकारका आन्दोलनका त्याग र वलिदानको गौरवपूर्ण इतिहा लाई स्मरण गर्दै देश र जनताका निम्ति जीवन उत् र्ग गर्ने शहिदहरु प्रति उच्च श्रद्धाका थ भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । आन्दोलनका दौरानमा वेपत्ता तथा घाइते हुनुभएका विर योद्धाहरु र उहाहरुका पिडित परिवारहरु प्रति हार्दिक म्मान व्यक्त गर्दछु ।

अहिले मुलुक नया युगमा प्रवेश गरेको छ । घीय लोकतान्त्रीक गणतन्त्र स्थागत भएको छ , अव माजको मग्न परिवर्तनका लागि गरिवी , अशिक्षा, पछ्यौटेपनलाई हटाई म्वृद्धि हाि लका लागि स्थानीय रकारले दिशानिर्देश गर्ने छ । स्थानीय रकारले अबलम्बन गर्ने नीति र कार्यक्रमलाई नागरिकको चाहना पुरा गर्ने गरि कार्यक्रमलाई अगाडि ारिएको छ । दशकौ म्म अधिकारको लागि लडेका नेपाली जनता ामु आर्थिक म्वृद्धि र माज रुपान्तरणका लागि नीति तथा कार्यक्रमलाई मैले आत्म ात गरेको छु ।

भगवान गौतम बुद्धको जन्मस्थल लुम्बिनी ंग जोडिएको ंस्कृतिक कृषि उपजको उर्वर भुमि , ग्रामीण कृषि पर्यटनको प्रचुर म्भावना र प्राकृतिक म्पदाको रुपमा परिचित य म्मरीमाई गाउपालिका य क्षेत्रकै आफैमा महत्व राख्ने पालिकाको रुपमा लिइन्छ , यहाका जनताको चाहना र आवश्यकतालाई प्रतिविम्बीत गर्दै वस्ती , टोल, माज ेवी , घ ंस्था , नागरिक माज , जनप्रतिनिधि , उपभोक्ता मुह र विभिन्न क्षेत्रमा कृयाशिल व्यक्तित्वहरु ंग राय ंभाव लिइ तयार गरेको आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

नीति तथा कार्यक्रमहरु :

क) आर्थिक विका :

१. कृषि

य गा.पा.मा कृषि क्षेत्र मार्फत गाउको मृद्धिका म्भावनाहरु प्रर्याप्त भएको हुंदा य म्वन्धमा निम्न अनु ारको नीति अबलम्बन गर्ने गरि प्रस्ताव गरेको छु ।

१.१ गाउपालिका क्षेत्रभित्र उत्पादन गर्न किने कृषिजन्य, तरकारीजन्य, फलफुल, मा ुजन्य तथा दूधजन्य वस्तुहरुमा गाउलाई व्यव ायिक वनाउन आयात प्रतिस्थापनमुलक विशेष कार्यक्रम ंचालनमा प्राथमिकता दिइनेछ ।

१.२.गाउका कृषियोग्य भूमीमा ंचालीत पकेट क्षेत्रमा कृषिलाई व्यव ायीकरण गर्ने कार्य भैरहेको छ । पहिचान गरिएका पकेट क्षेत्रहरुमा आयात प्रतिस्थापन र निर्यात प्रवर्धनमा योगदान पुर्याउने विशेष गरि

नगदेवाली, मौ मी/बेमौ मी तरकारी खेती, फलफूल खेती, विउ उत्पादन, कार्यक्रम चालन गर्न प्रोट हन गरिनेछ । य को निम्ति बीउ, मल, प्रविधि, िंचाई, उपकरण, विरुवा आदिमा हयोग पुग्ने गरि व्यव ियिक कृषकलाई अनुदान हयोग उपलब्ध गराईनेछ । व्यव ियिक खेतीलाई अझ व्यव ियिक बनाउन पकेट पकेट जोडी बल्क बनाउन प्रोट हन गरीने छ ।

- १.३ गाउपालिकाको भौगोलिकतालाई दृष्टिगत गरी माछा, च्याउ जस्ता नगदे तथा बेमौ मी तरकारी खेती, अन्नबाली, फलफुल, व्याव ियिक खेतीलाई प्रवर्धन गरी आधुनिक कृषि प्रणाली एवं व्यव ियीकरणका िथ िथै प्राङ्गारीक तथा जैवीक मललाई प्रोट हित गर्दै अर्गानिक खेती प्रणालीमा जोड दिइने छ ।
- १.४ कृषि पेशालाइ म्मानित र व्यव ियिक बनाइ कृषिमा आधारित जनताको जिवनस्तर ुधार गरिनेछ ।
- १.५ दूध तथा मा ु उत्पादनका लागि पशुपालनलाई व्यव ियीकरण गर्न प्रोट हन गरिनेछ । दुग्धजन्य पदार्थमा गाउलाई आत्मनिर्भर बनाउन र पशुपालनमा व्यव ियिकरण गराउन प्रोट हन गर्ने उद्देश्यले व्यव ियिक फार्म दर्ता गरी ुधारिएको गोठ व्यवस्थापन हित कम्तीमा २५ वटा उन्नत गाई वा भैं िपालन गर्ने व्यव ियिक कृषकलाई प्रोट हन गर्ने गरि पहिलो चरणमा ५ वटा गाई भैं िपालन व्यव ियिक फार्मलाई प्रोट हन गरिनेछ । यै गरी कम्तीमा ५ वटा बाखापालने र १५ वटा भन्दा बढि कुखुरा पालने व्यव ियिक फार्महरु मेललाई प्रोट हन गरिनेछ ।
- १.६ खुल्ला मा ु विक्रि वितरण परिपाटिको अन्त्य गरी स्वस्थ मा ु विक्रि वितरणको लागि व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- १.७ भुगोल ंग अनुकूल आधुनिक कृषि प्रणाली लागु गरिने छ । ज मा आधुनिक कृषि औजार, मल, विउबिजन, र तालिमको उचित प्रबन्ध गरिनेछ ।
- १.८ गाउपालिका भित्र रहेका विभिन्न पोखरीहरुको व्यवस्थापन गरि माछाको पकेट क्षेत्रको रुपमा विका गरिने छ ।
- १.९. कृषि उत्पादनको क्षेत्रमा िंचाई ुविधा पुऱ्याउनका लागि गाउपालिका, नेपाल रकारका रकारवाला निकायहरु , भै.लु.भु.ज लगायत हयोगी विभिन्न निकायहरु, कृषि हकारी, िमुदायिक ंस्था र कृषक मेलको हभागितामा दिगो र भरपर्दो िंचाई प्रणाली विका गरिनेछ ।
- १.१० गाउपालिका क्षेत्रको उपयुक्त स्थलमा एक नमूना अर्गानिक कृषि फार्म चालनमा प्रोट हन गरिनेछ ।
- १.११. उत्पादन, उत्पादकत्वमा अभिवृद्धि गर्नको लागि कृषिको आधुनिकीकरण, उन्नत बिउ विजन, आधुनिक प्रविधि, यान्त्रीक कृषि औजारको प्रयोगलाई प्रोट हन गरिने छ ।
- १.१२. पशुपालनमा उन्नत नश्ल ुधार म्वन्धी कार्यक्रम चालन गरिनेछ । बाखाको श्रोत केन्द्रको स्थापनाको लागि प्रदेश रकार ंग मन्वय गरि कम्तीमा १ वटा श्रोत केन्द्र स्थापना गरीनेछ ।
- १.१३. गाउपालिका भरिका गाइभैं लाइ भ्यागुते रोग विरुद्धको खोप कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । र पशुहरुलाई माटे र जुकाको औषधि निशुल्क वितरण गरिनेछ ।
- १.१४ पशु विमा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- १.१५ यहाका कि िनहरुको तरकारी तथा फलफुल को ुरक्षाको लागि प्रदेश रकार ंगको लागत िभेदारीमा १ चिस्यान केन्द्र को स्थापना गरीनेछ ।
- १.१६ एक गांउ एक उत्पादन कार्यक्रमलाई प्रोट हन हुने कि ि मका कार्यक्रम चालनमा जोड दिइनेछ

२. उद्योग तथा वाणिज्य

- २.१. उद्योग वाणिज्य ंघ ंगको हकार्यमा गाउपालिका भित्र ंचालन गर्न किने विभिन्न ंभावित उद्यमहरु पहिचान गरी उद्योग स्थापना गर्न लगानीकर्ताहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । लगानि मैत्री वातावरण िर्जना गरी २ वर्ष भित्र बढी भन्दा बढी रोजगारीको िर्जना गरिने छ । बढ्दो विदेश पलायन रोकन स्थानीय स्तरमै युवाहरुलाई उद्यमशिल बनाइने छ । ंश्रुत ंधनहरुको ंभावनाको खोजी, पहिचान र परिचालन गरी आत्मनिर्भर मुखि अर्थतन्त्रको विका ं गरिने छ ।
- २.२. बजारलाई व्यवस्थित र स्वच्छ प्रतिस्पर्धि बनाउन तथा उपभोक्ताहरुलाई ठगिनबाट जोगाउनको लागि व्यापारीहरुको हभागितामा व्यापार आचार िहिता एवं मूल्य ंचि तयार गरि लागु गरिनेछ ।
- २.३. युवाशक्तिमा रहेको व्यव ियिक प्रतिभाको पहिचान गरी उनीहरुको रुचि र क्षमता अनु ंार उद्यमी बनाई स्वरोजगार गराउनका लागि उद्यमशीलता तथा िपमूलक तालिम दिई युवा उद्यम िल कोष स्थापना र परिचालन गरी आगामी आ.व.मा युवाहरुलाई उद्यमी र व्यव ियी बनाउन जोड दिइनेछ ।
- २.४. गाउपालिका भित्र उद्यम विका ंको ंभाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।

३. पर्यटन

- ३.१. गाउपालिका क्षेत्रभित्र रहेको तरैनी ताल , रामजानकी मन्दिर , महादेव र अरुना लगायतका कृषिक्षेत्रलाई पर्यटकीय क्षेत्रको रुपमा विका ं गर्न र त्य लाई आर्थिक विका ंका अव ंसरु ंग जोड्ने गरी गाउपालिकाको वार्षिक र आवधिक योजना बनाइनेछ । र लुम्बिनी आउने पर्यटकहरुलाई य ं क्षेत्र म्म ल्याउने र उनीहरुको व ंडा य ं क्षेत्रमा रहने गरि होम स्टे ंचालनमा ल्याउने नीति लिइनेछ ।
- ३.२. महामानव गौतमबुद्धका छोरा राहुलको खेल स्थल, मन्दिर तथा पार्क को निर्माण र प्रचार प्र ंार गरि लुम्बिनी आउने पर्यटकलाई आकर्षित गर्दै लुम्बिनी ंग जोडीनेछ ।
- ३.३. विभिन्न जात जातीहरुको ंस्कृतिक परम्परा ंभल्काउने ंस्कृति प्रवर्धन कार्यक्रम ंचालन गरि आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटकलाई आकर्षित गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ३.४. ंमरीमाईगाउपालिकामा रहेका विद्यमान ऐतिहा िक, धार्मिक धरोहरहरुको ंरक्षण, प्रवर्धनको कार्य गर्नुको अतिरिक्त अध्ययन/अनु ंधानलाई अद्यावधिक गरि अभिलेखिकरण गरिनेछ ।
- ३.५. य ं गाउपालिका लाई पर्यटकीय गन्तव्य स्थलको रुपमा घोषणा गर्न आवश्यक ंमन्वय गरिने छ ।

४. हकारी

- ४.१. हकारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि र ंस्थागत विका ंका हजिकरण गरिनेछ ।
- ४.२. हकारी माफत लगानी वृद्धि गरि उद्योग मैत्री वातावरण ंश्रुजना गरिनेछ ।
- ४.३. गाउपालिकामा ंचालित ंना कि ंन हकारी ंस्था , कृषि हकारी ंस्था , वचत तथा ंण हकारी ंस्थाहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरी ंस्थागत गर्दै ंण तथा वचत का लागि गाउपालिका बाहिर जानुपर्ने स्थिति को अन्त्य गर्दै लगिने छ ।

५. वित्तिय क्षेत्रहरु (राजश्व परिचालन)

- ५.१. विविध विषयमा करका क्षेत्र पहिचान गरी करको दायरा फराकिलो बनाउदै लैजाने नीति लिइनेछ । बैलाई करको दायरामा ल्याइने छ ।

- ५.२. करका दायरामा चुकृत हुने करदाताहरूको अभिलेखलाई computerized गरि अद्यावधिक गरिनेछ ।
गाउँपालिकाले प्रवाह गर्ने सेवा विधालाई कर रंग आवद्ध गरी गाउँपालिकाको आन्तरिक आयमा वृद्धि गर्ने रणनीति अवलम्बन गरिने छ ।
- ५.३. राजश्व परामर्श मितिले दिईएको भ्रुवालाई आधारमानी अन्य कर दस्तुर, शुल्क आदी निर्धारण गरी गाउँपालिकाको आयश्रोतलाई दिगो बनाइनेछ ।
- ५.४. गाउँपालिकामा तोकिएको कर तोकिएको अवधिमा बुझाई उत्कृष्ट कार्य गर्ने करदातालाई प्रोत्साहन स्वरूप म्यान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ ।
- ५.५. करदाता शिक्षा मार्फत गाउँपालिका बालीलाई कर तिर्न अभिप्रेरित हुने बातावरण तयार गरिने छ ।
- ५.६ आगामी आ.व. देखि वैज्ञानिक एकिकृत म्पति कर लाई लागु गर्दै जाने नीति लिइने छ ।

ख) सामाजिक विकास

१. शिक्षा

- १.१ गरिव, दलित र छत्राहरूलाई छत्रवृत्ति प्रदान गरी पढ्न पाउने बातावरणको सुनिश्चिता गरिनेछ ।
- १.२ टुहुरा र अ हाय बालबालिकाको शिक्षामा हयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।
- १.३ आधारभुत विद्यालय स्तरको गुणस्तरीय शिक्षामा जोड दिइ उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने समुदायिक विद्यालय र शिक्षकलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- १.४ य गा.पा.को १ मात्र १२ म्म पढाई हुने कृषक आदर्श उ.मा.वि.बेतकुईयाको क्षमता अभिवृद्धि गरी प्राविधिक कक्षा चालनकालागि व्यवस्था मिलाईने छ ।
- १.५ समुदायिक विद्यालयमा अध्यापन गर्ने शिक्षकहरूले आफ्ना बालबालिकाहरूलाई समुदायिक विद्यालयमा पढाउनु पर्ने कर्तव्य हुनेछ र त्यसलाई शिक्षकहरूको मुल्यांकनको आधार बनाइनेछ ।
- १.६ समुदायिक विद्यालयमा अंग्रेजि माध्यमबाट अध्यापन गराउने विद्यालयलाई प्रोत्साहनको नीति अगाडि बढाइनेछ ।
- १.७ बाल कक्षामा अध्ययन गर्ने विद्यार्थिहरूलाई भुइमा बस्नुपर्ने अवस्थाको अन्त्य गरिनेछ ।
- १.८ समुदायिक विद्यालयहरूमा पूर्वाधार, खानेपानी, र फाई एवं बाल तथा छत्रामैत्री शौचालय निर्माण कार्यलाई प्राथमिकताका साथ कार्यक्रम चालन गरिने छ ।
- १.९ विद्यालय स्तरीय शिक्षामा सूचना प्रविधिको प्रयोगलाई प्रोत्साहित गर्दै पठन पाठनलाई गुणस्तरीय एवं मयानुकूल बनाउन शिक्षण संस्थाहरूमा ० हाजिरी, Email Internet सहित इ-पुस्तकालयहरूको विकास गरी शिक्षा क्यामरा जडानमा जोड दिइनेछ
- १.१० प्रदेश सरकारको हयोग, मन्वय र लागत हभागितामा गाउँपालिकामा रहेका समुदायिक विद्यालयहरू मध्ये कमिमा एउटा विद्यालयमा प्राविधिक शिक्षा र पोलिटेक्निकल शिक्षा चालनका लागि पहल गरिने छ ।
- १.११ त्रिजनिक तथा समुदायिक विद्यालयको मर्मत सुधार, फर्निचर तथा भौतिक विकास मन्धी कार्यक्रममा हयोग पुऱ्याउने नीति लिईने छ ।

२. स्वास्थ्य

- २.१ भवन नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरुको भवन निर्माण प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।
 - २.२ खोप तथा गाउघर क्लीनिक हरुलाई व्यवस्थीत तथा निर्माण गरिनेछ । आगामी वर्ष ४ वटा खोप केन्द्र भवन निर्माण गरिनेछ ।
 - २.३ गर्भवती महिलाले ४ पटक गर्भजांच गरेवापत स्वास्थ्य संस्था वाट क्याल्सियम र प्रोटिन को व्यवस्था गरिनेछ
 - २.४ बर्थिङ सेन्टर र हे.पो.मा आवश्यक दक्ष जनशक्तिको अभाव हुन नदिन बैकल्पिक व्यवस्था मिलाईने छ । घुम्ति अ.न.मी वाट सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
 - २.५ वडा स्तरमा मुदायको हभागितामा स्वास्थ्य क्लिनिक, वजार क्षेत्रमा योग/ध्यान जिम केन्द्र गन्तव्य मन्धीत कार्यक्रम चालन गरिनेछ ।
 - २.६ गाउपालिका पुर्ण खोप युक्त क्षेत्र घोषणा भै केको अवस्था रहेको हुदा य लाई दिगो र निरन्तरता दिन विशेष पहल गरिने छ ।
 - २.७ वर्षमा १ पटक घ तथा प्रदेश स्वास्थ्य निकाय गन्तव्य गरि स्थायी बन्ध्याकरण शिविर चालन गरिनेछ ।
 - २.८ आकस्मिक प्रतीति बालाई व्यवस्थित तथा थप जिम्मेवारी बनाउन बर्थिङ सेन्टरहरुमा थप उपचार आवश्यक परेमा वा प्रेषण गर्नु परेमा गरीव तथा विपन्नको लागि लाग्ने एम्बुलेन्स खर्च व्यहोर्न मन्धीत संस्थामा हयोग कोषको स्थापना गरिनेछ ।
 - २.९ महामारीको पुर्वतयारी तथा व्यवस्थापनको लागि RRT लाई तयारी अवस्थामा राख्नुको साथै उक्त कार्यलाइ प्रभावकारी बनाउन औषधि तथा स्वास्थ्य मन्धीत समग्रीहरु तयारी हालतमा राखिनेछ ।
 - २.१० रोग बल्झी आएका क्षयरोगका विरामीलाई पोषण भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ ।
 - २.११ ६० वर्ष पुरा भएका तथा अन्य कारणले सेवा प्रदान गर्न कठिन भएका महिला स्वस्थ्य स्वयंसेविका हरुलाई सम्मान विदाइ गर्ने निति लाइ निरन्तरता दिइनेछ ।
 - २.१२ हरेक गाउपालिकामा १५ शैया को अस्पताल स्थापना गर्ने राष्ट्रिय निति अनुसरण को स्थापनाको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
 - २.१३ रेकर्ड रिपोर्टिङ कार्यलाइ व्यवस्थीत गर्न DHIS प्रणाली लागु गरिनेछ ।
 - २.१४ म्पुर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई किशोर किशोरी मैत्री बनाइनेछ ।
 - २.१५ जेष्ठ नागरिकलाई निशुल्क रुपमा आयुर्वेदिक पद्धती द्वारा उपचार गरिनेछ ।
 - २.१६ स्तनपाइ आमाहरुलाई दुग्धवर्धक आयुर्वेदिक औषधि वितरण गरिनेछ ।
 - २.१७ स्वास्थ्य चौकि नरहेको वडा नं १ मा स्वास्थ्य चौकि स्थापनाको लागि पहल गरिनेछ ।
 - २.१८ एच.आइ भि पिडितहरुलाई हयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ### ख. ३. खानेपानी तथा र फाई

- ३.१ शुद्ध खानेपानीमा पहुंच भएको जन संख्यामा बृद्धिका लागि गाउपालिका स्तरीय खानेपानी गुरुयोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

- ३.२ गाउँपालिका खुला दिा मुक्त क्षेत्र घोषणा भै केको अवस्था रहेको हुदा य लाई दिगो र निरन्तरता दिन विशेष पहल गरिने छ ।
- ३.३ पुराना खानेपानी १२० फुट भन्दा कमका हेण्ड पाईपबाट आएको पानी स्वास्थ्यका दृष्टिले नराम्रो हुने भएको हुदा जनचेतना अभिवृद्धि गरी १२० फुट भन्दा बढिका खा.पा.हेण्डपाईपको व्यस्थितिकरणमा जोड दिइनेछ । चालित ओभरहेड टंकी खा.पा.लाई छिटो भन्दा छिटो चालनका लागि ब्यवस्था मिलाईनेछ ।
- ३.४ शौचालय बनाए पनि ो को उचित प्रयोग नगरी खुल्ला शौच गरेको भेटिएमा दण्डको ब्यवस्था गरिनेछ ।
- ३.५ गाउँपालिका भित्र रहेका म्पुर्ण कार्यालयहरुमा हरेक महिनाको अन्तीम शुक्रवार कार्यालय परि र मा र फाइ अभियान चालन गरिनेछ ।
- ३.६ विभिन्न घं स्थाहरु ग र फाई ब्यवस्थापनमा हकार्य गरिनेछ ।
- ३.७ प्रत्येक विद्यालयको हाताभित्र र शौचालय पाक्षीक रुपमा अनिवार्य र फाइ गर्नुपर्ने ब्यवस्थालाइ विद्यालयको मुल्यांकनको आधार बनाइनेछ ।
- ३.८ वैका लागि स्वच्छ खानेपानी भन्ने नाराका ाथ षुविधा नपुगेका स्थानहरुमा खानेपानीका लागि ओभरहेड ट्यांक निर्माण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकताका ाथ चालन गरिने छ ।
- ३.९ खानेपानी तथा र फाई म्वन्धमा तयार गरिएको रणनैतिक योजना (Wash Strategic Plan) ले मार्गदर्शन गरे बमोजिमका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरिने छ ।
- ३.१० य गाउँपालिकालाई पूर्ण र फाईका गाउँपालिका बनाउनका लागी पूर्ण र फाई क्रियाकलाप चालन गरिने छ ।

३.११ लामखुट्टे को प्रकोपबाट रोगको महामारी फैलन के अवस्थालाइ रोकन नियन्त्रणका कार्यक्रम चालन गरिनेछ ।

४. संस्कृति प्रवर्धन

- ४.१ मौलिक संस्कृति हाम्रो म्पत्तिमा जोड दिइने छ ।
- ३.२ गाउँपालिका भित्रका बै जातजाति, भाषा, धर्म, उनीहरुको मौलिक संस्कृति र परम्पराको रक्षण गर्न गाउँपालिकाले अलग्गै नीति बनाइ लागु गर्नेछ ।
- ४.३ जाति र स्थान विशेषका धार्मीक संस्कृतीको रक्षण म्वर्धन गर्नको लागि प्रवर्धनात्मक विभिन्न कार्यक्रमहरु चालन गरिनेछ ।

५. खेलकुद तथा मनोरञ्जन

- ५.१ प्रदेश रकारको हकार्य र ाभेदारीमा एउटा खेलमैदान यै वर्ष निर्माण थालिनेछ ।
- ५.२ अध्यक्ष कप क्रिकेट खेल प्रतियोगितालाई अझ ब्यवस्थित गरि निरन्तरता दिइने छ ।
- ५.३ खेलकुदमा युवा वर्गको हभागिता अभिवृद्धि गर्न स्थानीय घं स्था मेतको हभागितामा पालिका तहमा विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिताहरु चालन गर्न प्रोत्ाहन गरिने छ ।
- ५.४ प्रदेश स्तरको अन्य खेलमैदान निर्माणको म्भाव्यता अध्ययन गरि निर्माणका लागि म्वन्धीत निकाय गं पहल गरिनेछ ।

६. लैंगिक मानता तथा सामाजिक मावेशिकरण

- ६.१ गर्भमा छोरी पहिचान गरी गर्भपतन गराउने परिपाटिलाइ निरुत्त हित गरिनेछ ।
- ६.२ बाल विवाहलाइ निरुत्त हित गर्दै छोरीप्रति हेर्ने दृष्टिकोण परिवर्तन गर्न जन्मेका बालिकाको २० वर्षे बालिका विमाको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ६.३ सामाजिक रुपमा पछडि पारिएका वर्ग तथा मुदायको पहुंचमा अभिवृद्धि गर्दै सेवा प्रवाह गरि सामाजिक रुपान्तरण मार्फत गरिबी न्यूनीकरणलाई हयोग पुऱ्याउन सामाजिक परिचालन कार्यक्रमलाई अभि शक्त र प्रभावकारी बनाउंदै कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ६.४ महिलाको मौलिक हक , आत्मनिर्णयको अधिकार एवं विका का लागि आवश्यक कदम चालिने छ ।
- ६.५ महिला हिं राहित गाउपालिकाको रुपमा स्थापित गर्न आवश्यक कदम अगाडी बढाइने छ ।
- ६.६ महिला हिं रा, लैङ्गिक विभेद, बालश्रम, बालविवाह, अनमेल विवाह जस्ता सामाजिक मस्याहरुलाई न्यूनीकरण गर्ने कार्यमा प्रत्येक वडालाई जिम्मेवार बनाइने र बै वडा कार्यालयमा य म्वन्धी अलग्गै डेस्क बनाइनेछ ।
- ६.७ सामाजिक विकृतिको रुपमा रहेको जातीय विभेद ,दाइजो प्रथा मुक्त माजको निर्माण गरिनेछ ।
- ६.८ महिलाहरुको आयआर्जनमा ँनिश्चित गर्न शिपमुलक र रोजगारीमुलक कार्यक्रमहरु ँचालन गरी उनिहरुको आयमा पहुंच र नियन्त्रण पुग्ने निति लिइने छ ।
- ६.९ गाउपालिका को मग्र विका का लागि सामाजिक , आर्थिक तथा वैयक्तिक विका को आधारको रुपमा टोल विका ँस्थाहरुलाइ ँस्थागत गरी परिचालन गरिनेछ ।
- ६.१० छुवाछुत मुक्त माज निर्माण र जातिय विभेद मुक्तिका लागि जनचेतना र पहुंच अभिवृद्धि गर्न रोकारवाला ँघ ँस्थाहरुको हकार्यमा कार्यक्रमहरु ँचालन गरिने छ ।
- ६.११ न्यायलाई जनताको पहुंच नजिक पुऱ्याई जित जितको अवस्था ँजना गरि गरिव तथा पिछडिएको वर्गलाई न्यायमा पहुंच पुऱ्याउने मेलमिलाप म्वन्धि नीति लिईने छ ।
- ६.१२ घाट तथा वदाह स्थललाई ँविधा युक्त बनाईने छ ।
- ६.१३ महिला, दलित, आदिवा ँी/जनजाति, मुस्लिम, पिछडावर्ग, अपाँता भएका व्यक्ति लगायत पिछडिएको वर्ग र मुदायको शक्तिकरणका कार्यक्रमलाई अभि प्रभावकारी रुपले ँचालन गरिनेछ । आर्थिक, सामाजिक र प्रशा निक क्षेत्रमा यी वर्गको पहुंचमा अभिवृद्धि कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- ६.१४ आर्थिक, सामाजिक, शैक्षिक हि ँबले पछडि परेका वा पारिएका महिला, दलित, जनजाति, मधे ँी पिछडावर्ग र मुस्लिमहरुको उत्थानका लागि ँबन्धित पक्षको मन्वयमा र हभागितामा कार्यक्रम ँचालन गरिनेछ ।
- ६.१५ महिला विरुद्ध हुने वै किं मका हिं रा, विभेद र वहिष्करण अन्त्यका लागि लैंगिक मानता तथा महिला शक्तिकरणमा हयोग पुग्ने कार्यक्रम ँचालन गरिनेछ ।
- ६.१६ प्रजनन स्वास्थ्यमा पहुंच अभिवृद्धि गर्न प्र ँती गृह ँचालन लाई निरन्तरता दिई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- ६.१७ अति विपन्न पिछडिएका महिलाहरुका लागि आय आर्जन म्वन्धी ँपमूलक तालिम ँचालन गरिने छ ।
- ६.१८ माजमा व्याप्त लैंगिक भेदभाव न्यूनीकरण एवं महिला शक्तिकरणलाई म्वोधन गर्ने किं मका लैंगिक चेतना एवं कानूनी चेतना ँबन्धी कार्यक्रम ँचालन गरिने छ ।
- ६.१९ य गाउपालिकालाई बालमैत्री,महिला मैत्री,जातिय छुवाछुत मुक्त गा पा बनाउन गै को हकार्यमा अभियान ँचालन गरि घोषणा गर्न आवश्यक वातावरण ँजना गर्ने तर्फ जोड दिई लगिने छ
- ६.२० युवाहरुमा उच्चमशीलता, ँर्जनशीलता एवं कारात्मक ँचका विका गर्ने अभिप्रायका ँथ ँही अनुरुपका ँप र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरु ँचालन गर्दै लगिने छ ।

- ६.२१ वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित, मर्यादित, भरपर्दो र प्रतिफलयुक्त बनाउनका लागि आवश्यक चेतनामूलक कार्यक्रम चालन गरिने छ।
- ६.२२ अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई आत्मनिर्भर स्वभिमान बनाउनका लागि मानव र तथा सेवा विधामा पहुँच बढाउन उनीहरूलाई हयोग पुग्ने किमका कार्यक्रमहरू चालन गरिनेछ।
- ६.२३ जेष्ठ नागरिकहरूको आधारभूत अधिकारको रक्षण गर्दै उनीहरूको लागि ममानजनक एवं न्तुष्टिपूर्वक जीवनयापनको लागि आवश्यक कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने तर्फ जोड दिइने छ।
- ६.२४ िमान्तकृत विपन्न तथा अति गरीबहरूका लागि आय आर्जन म्वन्धी िपमूलक कार्यक्रम चालन गरिनेछ।
- ६.२५ मुस्लिम तथा पिछडिएको वर्गको आय आर्जन, िपविका जस्ता प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने कार्यक्रमहरू उनीहरूकै हभागितामा चालन गरिनेछ।

ग) पूर्वाधार विका

१. स्थानीय ङक, पुल पुले ।

- १.१ गाउपालिका क्षेत्रका हाल भइरहेका मुख्य ङकको स्तरोन्नती गर्न विस्तृत योजना प्रतिवेदन तयार गरि अन्य निकायहरूको मेत हयोग जुटाई स्तर उन्नतीको कार्य थालनी गरि क्रमश कालोपत्रे गरिनेछ। ङक रक्षणको लागि वायोइन्जीनियरिङ कृयाकलाप चालन गरिनेछ।
- १.२ प 'हवा जिगिना करौता ङकलाई चक्रपथको अवधारणा को लागि म्वन्धीत पक्षहरू ंग को हकार्य अगाडि बढाइनेछ।
- १.३ ङक अधिकार क्षेत्र मिच्ने, िर्वजनिक स्थानमा टहरा बनाउने कार्यलाई निरुत् हित गर्दै त्यस्ता कार्य भएगरेमा कानूनी जायको दायराभित्र ल्याउने नीति लिइने छ। गाउपालिका क्षेत्रभित्रका िर्वजनिक तथा गुठी जग्गाहरूको रक्षण र म्वर्द्धनमा विशेष जोड दिईनेछ।
- १.४ स्वीकृत योजनाहरूको कार्य चालन गर्दा गाउपालिकाका प्राविधिकहरूको पुर्ण निगरानीमा रही कार्य गर्ने शर्त हित उपभोक्ता मिति ंग भौता गरिने छ। योजनाको अनुगमन तथा प्राविधिक प्रतिवेदनको आधारमा भुक्तानीको व्यवस्था गरिने छ।
- १.५ उपभोक्ता मितिको कार्य क्षमता, कार्यकुशलता अभिवृद्धि गर्ने म्वन्धी अभीमूखिकरण कार्यक्रम चालन गरिने छ।
- १.६ ङक गुरुयोजना तयार गरी लागु गरीनेछ।
- १.७ गाउपालिकाबाट चालन गरिने पूर्वाधार विका को काममा दिगोपना र प्रभावकारिताका लागि Quality Assurance Plan (गुणस्तर िनिश्चित कार्य योजना) बमोजिम प्रदेश रकारको हयोगमा प्रयोगशाला प्रशिक्षणलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी ढंगबाट चालन गरिनेछ।
- १.८ ङकहरूको मर्मत धार कार्यलाई विशेष प्राथमिकता दिई ङक िविधा नपुगेका वस्तिहरूमा ङक िविधाको विस्तार गर्ने र भएका ङकहरूको स्तर क्रमशः बृद्धि गर्दै लगिने छ।
- १.९ गाउपालिका भित्रका ङकहरू नियमित रुपमा मर्मत भार गर्नका लागि आवश्यक मपुरक कोष तथा मर्मत म्भार कोषको व्यवस्था गरिनेछ।
- १.१० निजि जग्गामा पर्ने ङकहरूको लगत कट्टा गरि िर्वजनिक वाटो कायम गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ।
- १.११ गाउपालिकामा रिडरोडको म्भाव्यता अध्ययन गरीनेछ।

१.१२ स्थानीय ढकहरुको नियमित मर्मत ंभारका लागि ढक मर्मत ंभार कर्ता नियुक्त गरी बाह्र महिना ढकको अवस्था दुरुस्त राख्ने ब्यवस्था मिलाईने छ ।

२. िंचाई

२.१ गाउपालिका भित्रका कृषियोग्य भूमिमा िंचाईको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

२.२ मर्चवार िंचाई आयोजनालाई अभ्र प्रभावकारी बनाइनेछ ।

२.३ भएका पोखरीहरु मा माछापालन को अलावा िंचाईको वैकल्पीक माध्यमको रुपमा विका गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

३. भवन तथा हरी विका

३.१ आगामी आ.व. को शुरु देखि नै घर जग्गा नक् ा पा लाइ अनिवार्य गरी भुकम्पीय जोखिमलाई न्युनिकरण गर्दै व्यवस्थीत योजनाबद्ध वजारीकरणको शुरुवात गरिने छ ।

३.२ नेपाल रकार वाट जारी भएको राष्ट्रिय भवन िहिता लाइ क्रमश लागु गर्दै जाने निति लिइनेछ ।

३.३ स्थानीय तहमा कार्यरत प्राविधिकहरुबाट घरको डिजाईन एवं ड्रईड (नक् ा) गर्न नपाउने हुदां प्राइभेट कन् ल्टेन्ीहरु एवं प्राविधिकहरुलाई य गाउपालिकामा आफ्नो ेवा बिस्तारको लागि प्रोट ाहन गरिने निति लिइने छ ।

३.४ नक् ा स्वीकृत नगराई भवन निर्माण गर्ने घरधनीलाई गाउपालिकाले जरिवाना तथा ेवा िविधामा मेत रोक लगाउन केनेछ ।

३.५ राष्ट्रिय भवन िहिताको मापदण्ड अनु ार नभएका पुराना भवनहरुलाई अभिलेखिकरणको व्यवस्था गरिनेछ ।

३.६ य गाउपालिको गुरुयोजना तयार गरी क्रमश लागु गर्दै जाने निति अवलम्बन गरिनेछ ।

३.७ लागत हभागितामा वजारको मुख्य क्षेत्र र ढकको मुख्य चोकहरुमा ि ि क्यामरा जडान गरिनेछ ।

३.८ प्रदेश रकार ंगको ाभेदारी र लागत हभागितामा गाउपालिका स्तरीय भाहल निर्माण गरीनेछ ।

३.९ करौता, थुम्हवा पिपरहवा, गुलरीया ,वेतकुईया , अुरैना र प हवा लाइ व्यवस्थीत वजारको रुपमा विका त गरिनेछ ।

४. उर्जा

४.१ विद्युतिकरण हुन वांकी रहेका वस्तीहरुमा आगामी आ.व.भित्र विद्युतिकरण गरिनेछ । मुख्य वजार क्षेत्रमा लागत हभागितामा ैर्य उर्जा मार्फत ढक वत्ति राखिनेछ र उज्यालो म्मरीमाई बनाईने छ ॥

४.२ गाउपालिका क्षेत्र भित्रको वैकल्पीक उर्जाको म्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।

५. व्चार

५.१ गाउपालिकामा नेपाल टेलिकम ंगको हकार्यमा ल्यान्डलाइन टेलिफोन र इन्टरनेट ेवा विस्तार गरिनेछ ।

५.२ गाउपालिकाको िचना र जानकारीहरुको लागि गाउपालिकाको वेव ाइट लाइ निरन्तर क्रिय राख्दै मोवाइल एप को मेत व्यवस्था मिलाइनेछ ।

५.३ गाउपालिकाबाट हुने कृयाकलापहरुको िर्वजनिकीकरण गर्नको लागि ंचारका माध्यमहरुबाट आम नागरिकलाई जानकारी गराउने निति अवलम्बन गरिनेछ ।

५.४ रेडियो तथा पत्र पत्रिका ंग मन्वय गरि गाउपालिकाबाट प्रदान गरिने ेवा, ुविधा, विविध जानकारीहरु, ूचना, शिक्षामूलक न्देश प्रवाह गरिनेछ ।

घ) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

१. वन तथा भू रक्षण

- १.१ गाउपालिका क्षेत्रका र्वजनिक तथा ामुदायिक वन मा रहेका वनजन्य ्रोतहरुको रक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने तथा वन्य जन्तुहरु तथा जैविक विविधताको रक्षण गरिनेछ ।
- १.२ बेतकुईया नजिकै रहेको वन रक्षण गर्न ामुदायिक व.उ. लाई घाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- १.३ गाउपालिकामा रहेका नदि उका जग्गा , ामुदायिक वन ,निजि वन तथा र्वजनिक र खाली जग्गाहरुमा स्थानीयको जन हभागितामा वृक्षारोपण कार्यक्रम ंचालन गरिनेछ ।
- १.४ गाउपालिकामा रहेका वन म्पदाको रक्षण तथा व्यवस्थापन गर्दै आर्थिक विका मा दिगो उपयोग कायम गराउन उपभोक्ताहरुलाई अभिप्रेरित गरिनेछ ।
- १.५ ामुदायिक वनहरुले गर्ने आयआर्जनलाई गाउपालिकाको विका निर्माणमा मुलप्रवाहिकरण मा हयोग पुग्ने गरी निति बनाइ लागु गरिनेछ ।
- १.६ वातावरण मैत्री स्थानीय शा न प्रारुप तयार गरि कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
- १.७ जलवायु परिवर्तनबाट हुने अ रलाई न्यूनीकरण गर्न वातावरण रक्षणमा हयोग पुऱ्याउने खालका कार्यक्रमहरु ञ्चालन गरिनेछ ।
- १.८ ताल पोखरीको रक्षण नीति बनाई लागु गरिने छ । ाथै ऐतिहािक एवं ांस्कृतिक महत्वका पोखरीहरुको रक्षण गर्न जोड दिईनेछ ।

२. विपद व्यवस्थापन

- २.१ नदि नियन्त्रण तथा श्रोत रक्षणका लागि तटबन्ध एवं वातावरण रक्षणका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु क्रमश ंचालन गर्दै लगिनेछ ।
- २.२ स्थानिय विपत व्यवस्थापन मिति गठन गरि पुर्व तयारी तथा प्रति कार्य योजना न्युनिकरण तयारी कार्य गरिनेछ ।
- २.३ प्रत्येक वडामा खुल्ला क्षेत्र एवं आपत्कालिन केन्द्र स्थापनाको लागि म्भाव्य क्षेत्र पहिचान गरि कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ ।
- २.४ स्थानिय विपत व्यवस्थापन आकस्मीक कोषको स्थापना गरिनेछ ।
- २.५ छिमेकी गाउपालिका तथा नगरपालिकाको लागत ाभेदारीमा विपद व्यवस्थापनको लागि दमकलको व्यवस्था गरिनेछ ।
- २.६ वर्षाको मयमा तटीय क्षेत्रमा बाढी आउने जानकारी नभइ धनजनको क्षती हुन क्ने अवस्था न्युनिकरण गर्न ाइरनको व्यवस्था मिलाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- २.७ द्वन्दपिडित नागरिकहरुको लागि आवश्यक राहत तथा पुनर्स्थापनाको कार्यक्रम ंचालन गरिनेछ ।

३. फोहोर मैला तथा ढल व्यवस्थापन

- ३.१. निषेधित क्षेत्र भित्र फोहोर फाल्ने कार्यलाई निरुत्त हित गर्नुको साथै अटेर गर्नेलाई कारवाहिको दायरामा ल्याइनेछ ।
- ३.२ गाउपालिका क्षेत्रमा र फाइलाई अभियानको रूपमा नै चालन गर्न आफ्नो घर, टोल क्षेत्र र फाई राख्न अभिप्रेरित गर्ने प्रतिस्पर्धात्मक चेतनामूलक कार्यक्रमहरु चालन गर्न टोल विका मिति मार्फत म्पुर्ण टोलवा िहरु तथा स्थानिय ंघ ंस्थाहरुलाई परिचालन गरिनेछ । वर्षको १ पटक र फाई प्ताह कार्यक्रम लाई चालनमा ल्याइनेछ ।
- ३.३ घर घरबाट निस्कने फोहरलाई कुहिने र नकुहिने फोहोरमा विभाजन गरि कुहिने फोहरलाई कम्पोष्ट मलको रूपमा उपयोग गराउन अभिप्रेरित गरिनेछ । बजार क्षेत्रको फोहर मैला व्यवस्थापनमा मुदायको अनिवार्य हभागिता गराइ व्यवस्थीत गरिनेछ ।
- ३.४ ज ले फोहोर गर्छ , उँले फा गर्नुपर्छ भन्ने निति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ३.५ डकमा छाडा पशु तथा अन्य पशुहरुलाई जथाभावी छोड्ने परिपाटिलाइ निरुत्त हित गर्दै फा र ुरक्षीत डक बनाउने निति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ३.६ गाउपालिकाको फोहोर व्यवस्थापनको लागि डम्पिड ाइड व्यवस्थापनको लागि अध्ययन ुरु गरिनेछ ।

ड) ंस्थागत विका तथा ेवा प्रवाह

१. ुशा न प्रवर्धन

- १.१ ेवा प्रवाहका न्दर्भ प्राप्त हुन आएका ुभाव ल्लाह एवं गुना े र उजुरी ुनुवाईको आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- १.२ बालमैत्री, अपाा; अशक्तमैत्री, नीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ ।
- १.३ गा.पा. कार्यालयबाट प्रवाह गरिने ेवा म्वन्धि र्व ाधारण र रोकारवाला व्यक्तिहरुलाई जानकारी गराउन ूचना अधिकारीको व्यवस्था गरि थप प्रभावकारी बनाईने छ ।
- १.४ ुशा नका आधारभूत पक्षहरु उत्तरदायित्व, जवाफदेहिता, पारदर्शिता, जन हभागितालाई प्रबर्द्धन गर्दै ेवाग्राहीहरुलाई ुशा नको अनुभूति दिलाइनेछ ।
- १.५ राज्यको चौथो अंग मानिएको पत्रकारिता क्षेत्रको विका मा विशेष ध्यान दिइने छ । गाउपालिकाको मग्न विका र गतिविधिको बारेमा स्थानीय छापामा माध्यम तथा स्थानीय एफ.एम हरुबाट जानकारी गराई पारदर्शीता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- १.६ कर्मचारीलाई उत्प्रेरित गर्न Right Man in the Right Place भन्ने िद्वान्तलाई परिपालन गर्नको साथै दण्ड र पुरस्कारको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- १.७ कर्मचारी र जनप्रतिनिधिले अवलम्बन गर्ने आचार िहिता तयार गरि लागु गरिनेछ ।
- १.८ शु ा नका लागि नगर प्रहरिको व्यवस्था गरीनेछ ।
- १.९ गाउपालिका भित्र रहेका एवं य म्मरीमाई गापा भित्र कार्यक्रम चालन गर्ने गैर- रकारी ंस्थाहरुले गाउं भा हुनुपूर्व आफ्नो बजेट तथा कार्यक्रम गाउं भामा पेश गर्नुपर्ने र कार्यक्रम चालन गर्नु पूर्व य गाउं पालिकाको अनिवार्य हमति लिनु पर्ने व्यवस्थालाई कडाइका साथ लागु गर्ने नीति लिईने छ ।

- १.१० अधुरा तथा क्रमागत आयोजनाहरूलाई निरन्तरता दिइ पुरा गर्न जोड दिइने छ । अनुगमन तथा मूल्यांकन पद्धतिलाई नियमित,भरपर्दो र नतिजामूलक (Result Based) बनाई विका कार्यक्रम तथा योजना कार्यान्वयनको पक्षलाई थप प्रभावकारी बनाइने छ ।
- १.११ जनप्रतिनिधी हितको युक्त अनुगमन टोलि गठन गरि गाउँपालिकाको मग्न विका योजनाहरूको अनुगमन र मूल्यांकन कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाईने छ ।
- १.१२ त्रिजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण र त्रिजनिक सुनुवाई जस्ता क्रियाकलापहरूको माध्यमबाट पारदर्शिता अभिवृद्धि गर्दै लगिने छ ।
- १.१३ गठनात्मक सुशासन एवं कार्यालयञ्चालनलाई व्यवस्थित गर्न यसै आ.व.देखि विद्युतीय हाजिरी (E-attendance) परिपाटीको थालनी गरिने छ ।
- १.१४ गाउँपालिकाको कार्यबोझ र जनशक्ति बीचको तुलना मिलाई सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन गठन विका अध्ययन (OD) गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- १.१५ कार्यालय हरूलाई प्रविधी मैत्री बनाउन जोड दिईने छ ।
- १.१६ स्थानीय तहबाट प्रदान गर्ने सेवाको गुणस्तर सुधार गर्दै प्रक्रियालाई रलीकृत गर्ने र सेवामा जनताको पहुँच अभिवृद्धि गर्ने निति लिईने छ ।
- १.१७ सम्पूर्ण वडामा वडाका पायक पर्ने स्थानमा वडा कार्यालय स्थापना गरि घर दैलो वाटै सेवा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- १.१८ सेवा प्रभावलाई व्यवस्थित बनाउन वडा कार्यालय नभएका स्थानमा वडा कार्यालय भवन निर्माण कार्यलाई अगाडी वढाईने छ ।
- १.१९ गाउँपालिका लाई व्यवस्थित रुपमा चालनका लागी उपयुक्त जग्गा र स्थानको खोजी गरि गाउँपालिका कार्यालय भवन निर्माण कार्यलाई अगाडी वढाईने छ ।
- १.२० जनप्रतिनिधी र कर्मचारी हरूको क्षमता विका गरि सेवा प्रभावलाई गुणस्तरीय जनमैत्री बनाईने छ ।
- १.२१ राम्रो काम गर्नेलाई पुरस्कृत र खराव गर्नेका विचमा भिन्नता देखिने गरि पुरस्कार र दण्डको निति अवलम्बन गरिने छ ।

२. सामान्य सेवा

- २.१ विधानले प्रदत्त गरेको सेवाहरु हज रुपमा गाउँवासीहरुले प्राप्त गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- २.२ सामाजिक सुरक्षा वापतको रकम बैकमार्फत उपलब्ध गराउने नितिलाइ निरन्तरता दिइनेछ ।
- २.३ ८५ वर्ष भन्दा माथिका वृद्ध वृद्धाहरुलाई त्रैमासिक रुपमा घरमै पुगि स्वास्थ्य जाँचको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

३ कानून र न्याय

- ३.१ अनाय र अन्यायमा परेकाहरुलाई निशुल्क कानूनी परामर्श दिइने र न्याय दिलाउन हयोग गरिनेछ ।
- ३.२ घरदैलोमै न्याय भन्ने मान्यतालाई अंगिकार गरि न्यायिक मिति लाइ थप शशक्त र व्यवस्थीत बनाइनेछ ।

४ योजना छनौट तथा कार्यान्वयन

- ४.१ योजना छनौट प्रकृत्यालाई Bottom Up Approach नीति अपनाइनेछ ।
- ४.२ उत्कृष्ट कार्य सम्पन्न गर्ने उपभोक्ता मितिलाई सम्मान कार्यक्रम थालीनेछ ।

आदरणीय य भाका दस्य तथा श्रद्धेय उपस्थित महानुभावहरु ,

य गाउँपालिकाका जनताका अनगिन्ती पनाहरु छन् ति पना पुरा गर्न यो नीति तथा कार्यक्रम प्रयाप्त छैनन धेरै चुनौतीहरु छन् ति चुनौतिहरुलाई पुरा गर्न योजनावद्ध तरिकाले हामी लाग्नुपर्दछ । िमित श्रोत र ाधनको उपलब्धतामा ार्षि मित आकांक्षालाई स्वोधन गर्नुपर्ने वर्तमान अवस्थामा गाउँपालिका कार्यालय मात्र नभइ प्रतिनिधि भा दस्य ,प्रदेश भा दस्यहरु र हामी म्पूर्ण गाउँपालिकावा िहरु एकवद्ध भइ लाग्नुपर्ने देखिन्छ । य महान कार्यमा यहाहरुको ाथ र हयोग को ाथै विभिन्न तह र विका का ाभेदार निकाय ंग मन्वय गरेर हर तरहले प्रयत्न गर्ने विश्वा दिलाउन चाहन्छु ।

यै न्दर्भमा य गाउँपालिकाको आ.ब.२०७५।०७६ का लागि बित्तीय ानीकरण तर्फ रु.१८ करोड २ लाख, श र्त कार्यक्रम मा रु.८ करोड ५४ लाख, राजस्व बाँडफाँड बापत प्रदेश र ंघबाट रु.७ करोड २९ लाख ७९ हजार, ामाजिक ुरक्षामा रु.५ करोड आन्तरिक तथा अन्यमा रु.१ करोड २० लाख,गरी जम्मा रु.४० करोड ५ लाख ७९ हजार तथा चालु खर्च १८ करोड १५ लाख, र पुजिगत खर्च २१ करोड ९० लाख ७९ हजार आय हुने अनुमान गरिएको छ । र ाही बमोजिम खर्च गर्ने गरी बजेट प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

जय म्मरीमाई ।

धन्यवाद

जितेन्द्र नाथ शुक्ल (बब्लु शुक्ल)

अध्यक्ष

म्मरीमाई गाउँपालिका ,फरेना, रुपन्देही